

Guia docent de l'assignatura "Laboratori integrat V"

2011/2012

Codi: 101943

Crèdits ECTS: 3

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500890 Genètica	833 Graduat en Genètica	OB	3	1

Contacte

Nom : Antoni Barbadilla Prados

Email : Antonio.Barbadilla@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

- Cal haver cursat o estar cursant les assignatures de teoria corresponents als continguts de les pràctiques
- Els estudiants haurien de repassar el continguts teòrics corresponents als mòduls pràctics
- Les pràctiques són obligatòries
- Els alumnes han d'assistir a les sessions corresponents al grup de pràctiques assignat. Els canvis de grup només es podran realitzar amb el vist i plau del professor i es realitzaran abans del començament de les pràctiques.

No s'admetrà cap alumne que no porti bata als laboratoris de pràctiques

Objectius i contextualització

El Laboratori Integrat V és la cinquena assignatura d'un conjunt de 6 que es distribueixen al llarg de 6 semestres dels tres primers cursos del Grau de Genètica.

Aquestes assignatures pretenen donar una base sòlida dels procediments experimentals, tècniques i destreses instrumentals de la Genètica i ciències afins.

Les pràctiques ajuden a reforçar els conceptes teòrics adquirits a les classes de teoria, i permeten entendre el diàleg essencial entre teoria i experimentació que ha donat lloc al cos de coneixements i les tecnologies que constitueixen la ciència de la Genètica.

El Laboratori Integrat V té com objectius formatius l'adquisició de competències experimentals en 3 mòduls específics de continguts:

- Genòmica
- Genètica Humana
- Genètica Quantitativa i Millora

Objectius

Genòmica

El principal objectiu del mòdul de Genòmica és comprendre el procés d'ensamblatge, anotació i anàlisi de seqüències genòmiques. Apart d'aprendre a treballar amb seqüències de DNA i proteïnes també s'adquiriran coneixements sobre l'estructura i les característiques dels diversos elements funcionals que es poden trobar en un genoma.

Genètica humana

L'objectiu del mòdul de Genètica humana és saber identificar mutacions genètiques i polimorfismes i relacionar-ho amb la influència que poden tenir en la generació de diversitat i en els processos patològics. Mitjançant aquestes pràctiques l'estudiant adquirirà habilitats en l'aplicació de tècniques instrumentals, analítiques i moleculars.

Genètica Quantitativa i Millora

L'objectiu d'aquest mòdul és ajudar a entendre els principis de la Genètica Quantitativa i de la seva aplicació a la selecció, així com disposar d'eines per a la identificació de gens individuals que determinen els caràcters complexos.

Competències i resultats d'aprenentatge

1762:E10 - Descriure i identificar les característiques estructurals i funcionals dels àcids nucleics i les proteïnes incloent-hi els seus diferents nivells d'organització

1762:E10.06 - Aplicar les tècniques bioquímiques i d'enginyeria genètica per identificar i caracteritzar àcids nucleics i proteïnes.

1762:E11 - Dissenyar i executar protocols complets de les tècniques estàndards que formen part de l'instrumental del genètic molecular: purificació, amplificació i seqüenciació de DNA genòmic de fonts biològiques, enginyeria genètica en microorganismes, plantes i animals.

1762:E11.09 - Determinar la seqüència de bases d'un segment de DNA.

1762:E11.10 - Aplicar les tècniques d'enginyeria genètica de microorganismes, plantes i animals a problemes genètics, mèdics i agropecuaris específics.

1762:E11.11 - Aplicar les tècniques bàsiques d'ús habitual al laboratori de genètica humana.

1762:E14 - Utilitzar i interpretar les fonts de dades de genomes i macromolècules de qualsevol espècie i comprendre els fonaments de l'anàlisi bioinformàtica per establir les relacions corresponents entre estructura, funció i evolució.

1762:E14.04 - Enumerar i descriure els continguts de les bases de dades d'informació rellevants per als diferents àmbits de la genètica i fer recerques avançades.

1762:E15 - Conèixer i aplicar les eines "òmiques" de la genòmica, la transcriptòmica i la proteòmica.

1762:E15.03 - Aplicar programari d'anàlisi global per a la integració, la representació i el modelatge de les xarxes d'interconversió de la informació biològica.

1762:E17 - Dissenyar i interpretar estudis d'associació entre polimorfismes genètics i caràcters fenotípics per a la identificació de variants genètiques que afecten el fenotip, incloent-hi les associades a patologies i les que confereixen susceptibilitat a malalties humanes o altres espècies d'interès.

1762:E17.04 - Dissenyar la metodologia, el mostreig, la selecció de marcadors genètics i les anàlisis estadístiques que cal fer en un estudi d'associació.

1762:E17.05 - Utilitzar les bases de dades de variació haplotípica i d'associació genotip-fenotip en humans i altres espècies d'interès agropecuari.

1762:E17.06 - Utilitzar les tècniques estadístiques i els programes de programari disponibles per fer estudis d'associació.

1762:E17.07 - Detectar polimorfismes associats a malalties i altres caràcters fenotípics d'interès en humans i espècies agropecuàries.

1762:E17.08 - Aplicar i interpretar programes de simulació en la millora agropecuària.

1762:E18 - Mesurar i interpretar la variació genètica dins i entre poblacions des d'una perspectiva clínica, de millora genètica d'animals i plantes, de conservació i evolutiva.

1762:E18.06 - Analitzar i interpretar la variació genètica humana.

1762:E21 - Fer diagnòstics i assessoraments genètics i considerar-ne els dilemes ètics i legals.

1762:E21.04 - Realitzar prediccions de riscos de transmissió genètica de malalties o d'altres caràcters d'interès mitjançant l'anàlisi de genealogies humanes i espècies agropecuàries.

1762:E21.05 - Efectuar diagnòstics i assessoraments genètics a partir de l'anàlisi molecular de mutacions diagnòstiques.

1762:E21.07 - Efectuar consells genètics a partir de la detecció de marcadors associats a malalties.

1762:E21.08 - Fer proves d'identificació d'individus o espècimens a partir de l'empremta digital del DNA.

1762:T17 - Valorar la importància de la qualitat i de la feina ben feta.

1762:T17.00 - Valorar la importància de la qualitat i de la feina ben feta.

Continguts

Mòdul Genòmica

El mòdul de Genòmica s'organitzarà en 5 sessions de 3 hores cadascuna que es duran a terme a l'aula d'informàtica. El treball consistirà en l'ensamblatge, l'anotació i l'anàlisi d'una seqüència. En base a unes dades inicials, la pràctica anirà continuant al llarg de les 5 sessions de manera que en cadascuna d'elles es realitzarà un pas més del procés o s'analitzarà un aspecte diferent de la seqüència. El treball es distribuirà de la següent manera:

Sessió 1. Ensamblatge

Sessió 2. Anotació

Sessió 3. Anàlisi funcional

Sessió 4. Anàlisi evolutiu

Sessió 5. Discussió general

Mòdul Genètica Humana

El mòdul de Genètica Humana s'organitzarà en 4 sessions de 4 hores cadascuna que es duran a terme al laboratori. Als alumnes se'ls plantegen tres situacions possibles d'un laboratori d'anàlisi genètiques: cas de diagnòstic prenatal, cas de leucèmia, cribatge poblacional per una mutació amb possibles aplicacions (p.ex. en la farmacogenètica o nutrigenètica). Per respondre a aquestes tres situacions s'utilitzaran un seguit de tècniques, com són la citogenètica convencional, la hibridació in situ amb fluorescència (FISH) amb sondes de seqüència única, la reacció en cadena de la polimerasa (PCR) i/o els polimorfismes de longitud de fragments de restricció (RFLPs).

Mòdul Genètica Quantitativa i Millora

El mòdul de GQM s'organitza en 7 sessions que es desenvoluparan a l'aula d'informàtica. Les sessions seran sincròniques amb les classes de teoria de l'assignatura (veure calendari), de forma que l'alumne/a pugi treballar i aprofundir els conceptes i metodologies essencials de la matèria. Les sessions són les següents:

Sessió 1. Anàlisi dels components genètics dels caràcters quantitius o complexos.

Sessió 2. Detecció de QTLs.

Sessió 3. Anàlisi d'associació (Genome-wide association studies).

Sessió 4. Avaluació genètica: BLUP model animal.

Sessió 5. Simulació de la selecció en vacú lleter. Aquesta sessió anirà seguida de cicles de

selecció que hauran de fer els alumnes a casa sota la supervisió del professor.

Sessió 6. Optimització de la selecció.

Sessió 7. Efectes de la selecció i de la consanguinitat sobre l'estructura genètica de les poblacions.

Metodologia

L'assignatura s'imparteix en grups reduïts d'alumnes (màxim 20 per sessió) en el laboratori o en les aules d'informàtica. Els estudiants disposen d'un manual o guió de pràctiques per a cada Mòdul. Cal llegir atentament la part corresponent a cada sessió abans d'iniciar la pràctica per tal d'obtenir el màxim aprofitament. Els alumnes hauran d'assistir obligatòriament al grup de pràctiques assignat. Només s'acceptaran canvis puntuals sempre que siguin equilibrats (un alumne d'un grup per un alumne d'un altre grup). Si un alumne no ha pogut realitzar una sessió de pràctiques amb el seu grup podrà recuperar-la assistint a un altre grup, sempre i quan el grup en qüestió disposi de places lliures.

Mòdul Genòmica

Aprenentatge autònom guiat pel professor de la pràctica. Els alumnes hauran d'elaborar les dades, interpretar els resultats obtinguts i respondre a les diferents qüestions plantejades al manual de pràctiques.

Mòdul Genètica Humana

L'estudiant realitzarà el treball experimental de forma autònoma seguint el guió de pràctiques i amb l'ajuda del professor de la pràctica. Després d'obtenir els resultats, aquests s'hauran d'analitzar i interpretar. Al guió de pràctiques també hi haurà unes preguntes per ajudar a aquesta anàlisi i interpretació dels resultats.

Mòdul Genètica Quantitativa i Millora

Cada sessió comença amb una introducció per part del professor i després l'alumne/a haurà de seguir el guió de pràctiques i obtenir els seus propis resultats, sempre sota la supervisió del professor.

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Mòdul Genètica Humana	16	0,64	1762:E11.10 , 1762:E11.11 , 1762:E18.06 , 1762:E21.07 , 1762:T17.00 , 1762:E21.05 , 1762:E17.07
Mòdul Genètica Quantitativa i Millora	14	0,56	1762:E17.04 , 1762:E17.05 , 1762:E17.06 , 1762:E17.08 , 1762:E21.04 , 1762:T17.00 , 1762:E18.06 , 1762:E17.07
Módul Genòmica	15	0,6	1762:E11.09 , 1762:E14.04 , 1762:E15.03 , 1762:T17.00
Tipus: Supervisades			
Tutories individuals	1	0,04	
Tipus: Autònomes			
Estudi	24	0,96	
Llibreta laboratori	5	0,2	

Avaluació

L'assistència a les pràctiques és obligatòria i per tant una absència sense justificar podrà comportar la no avaluació d'un o més mòduls. Faltar a una sessió implica una reducció de la nota igual al % d'aquesta sessió en el conjunt d'un mòdul. Així, en un mòdul de 4 sessions, faltar un dia implicarà una reducció del 25% de la nota d'aquest mòdul. Queden exempts d'aquesta penalització aquells alumnes que no puguin assistir a la sessió del seu grup per causa justificada. S'entén per causa justificada problemes de salut (caldrà portar el corresponent certificat mèdic al coordinador de les pràctiques) o problemes personals greus. En aquest cas la pràctica es recuperarà sempre que sigui possible.

Mòdul Genòmica

Les pràctiques s'avaluaran mitjançant l'entrega del guió de pràctiques completat i dels resultats obtinguts durant la pràctica que hauran de ser presentats de forma clara i entenedora. Es valorarà la correcció de les dades obtingudes. També es tindrà en compte l'actitud i el treball de l'alumne a l'aula.

Mòdul Genètica Humana

Les pràctiques s'avaluaran mitjançant l'entrega de les preguntes del guió de pràctiques i dels resultats obtinguts durant la pràctica. Es valorarà especialment la interpretació que es faci de les dades obtingudes. També es tindrà en compte l'actitud i el treball de l'alumne al laboratori.

Mòdul Genètica Quantitativa i Millora

S'avaluarà mitjançant l'entrega del guió de pràctiques completat. Es tindrà en compte la precisió en la resolució de les qüestions plantejades, la claredat en l'exposició dels comentaris i conclusions i, així mateix, la presentació formal. També s'avaluarà l'actitud de l'alumne/a durant les pràctiques.

Per aprovar l'assignatura cal primer aprovar cada mòdul amb una nota 5.

Els estudiants que no superin els diferents mòduls de l'assignatura els podran recuperar en la data programada per a l'avaluació de recuperació de l'assignatura. L'alumne que no hagi superat un dels mòduls després de l'avaluació de recuperació, no aprovarà l'assignatura. Malgrat això, no caldrà que un alumne repetidor realitzi les activitats docents ni les avaluacions d'aquell mòdul superat a partir de la segona matrícula. Els repetidors tan sols s'hauran d'avaluar del mòdul concret que no hagin superat. Aquesta exempció es mantindrà per un període de tres matrícules addicionals.

La nota final és el promig de les notes de cada mòdul.

No presentat

S'obtindrà la qualificació de "No Presentat" quan el número d'activitats d'avaluació realitzades sigui inferior al 50% de les programades.

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Mòdul Genètica Humana. Avaluació continuada dels resultats treballats	33%	0	0	1762:E10.06 , 1762:E11.10 , 1762:E11.11 , 1762:E17.07 , 1762:E17.05 , 1762:E17.04 , 1762:E18.06 , 1762:E21.05 , 1762:E21.08 , 1762:T17.00 , 1762:E21.07 , 1762:E21.04
Mòdul Genètica Quantitativa i Millora. Avaluació continuada dels resultats treballats	33%	0	0	1762:E17.04 , 1762:E17.05 , 1762:E17.07 , 1762:E21.04 , 1762:T17.00 , 1762:E21.08 , 1762:E21.05 , 1762:E17.08 , 1762:E17.06
Mòdul Genòmica. Avaluació continuada dels resultats	33%	0	0	1762:E11.09 , 1762:E14.04 , 1762:E15.03

Bibliografia

Mòdul Genòmica

Inclusa al guió de pràctiques que està a disposició dels alumnes al Campus Virtual.

Mòdul Genètica Humana

- Genetic Variation: a laboratory manual. Edited by M.P. Weiner, S. B. Gabriel, J C. Stephens (2007). Cold spring Harbor Laboratory Press, New York, USA.
- Molecular Cytogenetics. Protocols and Applications. Edited by Y-S. Fan (2002). Humana Press Inc., Totowa, New Jersey, USA.
- Human Cytogenetics. Constitutional Analysis. Edited by D.E. Rooney (2001). Third edition. Oxford University Press, Oxford, UK.
- Human Cytogenetics. Malignancy and Acquired Abnormalities. Edited by D.E. Rooney (2001). Third Edition. Oxford University Press, Oxford, UK.

Mòdul Genètica Quantitativa i Millora

Inclusa al guió de pràctiques que està a disposició dels alumnes al Campus Virtual.